

Motion till riksdagen 2009/10:T6

**av Lena Hallengren m.fl. (s, v, mp)
med anledning av prop. 2009/10:193**

Tillgängliga elektroniska kommunikationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strukturell separation.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om delmål 3 för politiken för informationssamhället.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att sluta den digitala klyftan.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen att delmål 3 Tillgänglighet och säkerhet, inom det IT-politiska området, upphävs och ersätts med målet att Sverige ska ha bredband av världsklass och att alla hushåll i Sverige bör ha goda förutsättningar att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. Regeringen menar att målet i första hand ska uppnås via väl fungerande marknader. I propositionen föreslås vidare en modernisering och effektivisering av reglerna för tillstånd att använda radiosändare i lagen om elektronisk kommunikation.

Strukturell separation

Den lag om funktionell separation som riksdagen tidigare fattat beslut om ger förhoppningsvis konsumenterna bättre möjligheter än i dag att välja bland flera olika leverantörer av snabbt Internet. Men det är en kortsiktig lösning. Eftersom regeringen aviserat en försäljning av statens återstående andelar i Telia Sonera skapar en funktionell separation i förlängningen en situation som förorsakar nya och allvarigare svårigheter.

Fel! Okänt namn på

Telia Sonera äger kopparnätet, dvs. de telefonkablar som förbinder kunderna med telestationerna. Alla de teleoperatörer som tillkommit efter avregleringen i början av 1990-talet ska ges tillträde till kopparnätet av Telia Sonera så att de på lika villkor kan konkurrera om telefoni- och bredbandskunder. Så har inte blivit fallet. Samtliga teleoperatörer rapporterar att Telia Sonera sätter käppar i hjulet för en fri konkurrens på kopparnätet. Regeringens lösning på detta har varit att genom lagstiftning ge Post- och telestyrelsen möjlighet att ålägga Telia Sonera att lägga kopparnätet i en särskild enhet, men fortfarande inom ramen för samma företag, en s.k. funktionell separation. Som en följd av lagstiftningen bildade Telia 2008 ett särskilt infrastrukturbolag, Skanova AB.

Säljs Telia Sonera, och därmed även Skanova, till en privat aktör kommer stommen i den digitala infrastrukturen att hamna i händerna på en privat monopolist. Det skulle vara en utveckling som minskar konkurrensen på telefonimarknaden avsevärt. Risken finns också att kopparnätet i glest befolkade regioner avvecklas i ännu snabbare takt än vad som i dag är fallet.

Vi rödgröna vill se över möjligheterna till en strukturell separation av Telia Soneras kopparnät. En möjlighet skulle vara att skapa eller använda ett statligt ägt företag, eller en myndighet, för denna nationella tillgång, med samma roll som Svenska kraftnät har på elmarknaden. Det skulle ge en bättre fungerande marknad och gagna såväl slutkunder som leverantörer av telefoni och bredband. Ett exempel på ett statligt bolag som skulle kunna komma i fråga för ett övertagande av kopparnätet är Teracom, ett bolag som i dag ägs till 100 % av staten. Företaget distribuerar radio och tv till hushåll i Sverige via en rikstäckande infrastruktur, där kunderna är public service-bolag och kommersiella bolag. Teracom erbjuder även öppna bredbands- och fastighetsnät.

Minska den digitala klyftan

I propositionen lämnar regeringen inga förslag på reella operativa insatser för att nå det nya IT-politiska målet om att Sverige ska ha bredband av världsklass och att alla hushåll i Sverige bör ha goda förutsättningar att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. Vi menar att det är orimligt, gränsande till ohederligt, att sätta ett så högt mål utan att lämna några egentliga besked om hur det ska nås. Vi föreslår därför avslag på regeringens förslag om delmål 3 för politiken för informationssamhället.

Det är inte godtagbart att så många som tre miljoner svenskar mer eller mindre står utanför det digitala samhället. Vi vill ta ett ordentligt grepp om den digitala klyftan och låta alla svenskar få möjlighet att ta del av det digitala samhället samt öka kunskapen bland dem som står utanför om hur man använder Internet.

Vi anser att man bör överväga särskilda insatser riktade mot skolbarn och lärare. Vi anser även att samhället måste utnyttja tekniken inom lokala mediecenter på bibliotek och skolor. Det offentliga samhällets information och fakta ska ha hög tillgänglighet till IT. Modern teknik på arkiv, museer och bibliotek har därför en stor betydelse.

Fel! Okänt namn på

Vidare bör särskilda åtgärder övervägas avseende de övriga svenskar som står utanför det digitala samhället, t.ex. genom statliga medel till folkbildningsinsatser.

Bristen på en bra Internetanslutning för alla skapar en digital klyfta. Det är också viktigt att förutsättningarna för att använda datakommunikationer är likvärdiga över hela landet. Vi anser att staten måste ta ett stort organisatoriskt ansvar för en successiv utbyggnad av bredband med hög kapacitet. För utbyggnad av bredband i gles- och landsbygd vill vi rödgröna partier undersöka möjligheterna att använda mer av de medel som finns tillgängliga inom EU-programmen. Det gäller inte minst inom Landsbygdsprogrammet som under programperioden 2007–2013 har en total omslutning på 35 miljarder kronor, varav endast 250 miljoner kronor används till utbyggnad av bredband. Inför den kommande programperioden, som inleds 2014, vill vi därför se över möjligheterna att kanalisera en större del av Landsbygdsprogrammets resurser till marknadskompletterande utbyggnad av digital infrastruktur i gles- och landsbygd.

För IT-användare är det väsentligt att programmen är möjliga att ta del av, använda och utveckla. Öppen mjukvara innebär att det står användaren fritt att ändra i mjukvaran, vilket gör att t.ex. statliga myndigheter och andra fritt kan anpassa den efter behov. Öppen standard är när det finns en enighet om att använda sig av samma teknikstandard. Vi anser att statliga myndigheter bör pröva möjligheten att i större utsträckning använda sig av öppen källkod.

Stockholm den 21 april 2010

Lena Hallengren (s)

Désirée Liljevall (s)

Kent Persson (v)

Per Bolund (mp)

Peter Pedersen (v)

Karin Svensson Smith (mp)